

Ristijärven Isolehdon tuulivoimahanke

Ristijärven Isolehdon tuulivoimahankkeen yleisötilaisuus

Aika 21.2.2024 klo 17:30 – 19:15

Paikka Ristijärvi, Virtaala
Teams -kokous

Osallistujat	Kalle Greis	ABO Wind
	Emma Sevon	ABO Wind
	Minna-Maria Ketonen	ABO Wind
	Evastiina Koskinen	ABO Wind
	Kalle Oiva	ABO Wind (teams-yhteydellä)
	Anni Reinikainen	B&M Arkkitehdit
	Janna Riikonen	WSP
	Rosa Manninen	WSP (teams-yhteydellä)
	Jenni Väisänen	ELY-keskus
	Emma Keränen	ELY-keskus

Paikan päällä paikalla oli 50 osallistujaa ja Teamsin kautta osallistujia oli 45.

Tilaisuuden avaus

Kokous avattiin ajassa klo 17:30 ja kokouksen puheenjohtajana toimi Jenni Väisänen ELY-keskukselta. Kokouksen alussa Jenni kertoi tilaisuuden ohjelmasta ja yleisötilaisuuden käytännöistä. Kokous nauhoitettiin keskustelutilaisuuden alkuun saakka.

Kokouksen alkupuolella esittäytyivät myös Emma Keränen ELY:ltä. Emma moderoi Teams-chatissa olevaa keskustelua yleisötilaisuuden ajan.

Seuraavaksi esittäytyi Ristijärven kunnan johtaja Petteri Seppänen. Tämän jälkeen esittelytymisvuorossa olivat hanketoimittajan edustajat ja hankkeen projektipäälliköt Kalle Greis sekä Emma Sevon, projektipäällikkö, joka vastaa hankkeen voimajohdoista. ABO Windiltä esittäytyivät myös Evastiina Koskinen (projektijohtaja) ja Minna-Maria Ketonen (vanhempi projektijohtaja). Tämän jälkeen esittäytyi Janna Riikonen, projektipäällikkö WSP:ltä sekä kaavoituksesta vastaava Anni Reinikainen B&M Arkkitehdeiltä.

1. Kunnan tervetulosanat

Kokouksen alkupuolella Petteri Seppänen, Ristijärven kunnanjohtaja, piti puheenvuoron. Puheenvuorossaan Petteri korosti, että kunnan näkökulmasta on tärkeää, että asiat ja menettely menevät hankkeen suhteen asianmukaisesti ja että hankkeesta saadaan ja ollaan saatu riittävä tieto. Kunta toivoo, että hanke toteutuu, mutta ainoastaan sillä ehdolla, ettei vakavia häirtävaikutuksia aiheudu.

2. Yhteysviranomaiset puheenvuoro

Jenni Väisänen piti YVA-yhteysviranomaisen puheenvuoron. Kainuun ELY toimii hankkeen yhteysviranomaisena. Yhteysviranomaiselle suunnatut kysymykset voi lähettää Emma Keräselle. Hänelle voi lähettää sähköpostia osoitteeseen emma.keranen@ely-keskus.fi.

Puheenvuoronsa aikana Jenni kertoi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä sekä siitä, mihin hankkeisiin YVA-menettelyä sovelletaan. Jenni korosti, että YVA-menettely on avoin ja julkinen menettely, ja yksi menettelyn kulmakivistä on kerätä osallisten mielipiteitä sekä lausuntoja. Tämä yleisötilaisuus on ensimmäinen julkinen tilaisuus Ristijärven Isolehdon YVA-hankkeelle.

Osallistamista tehdään sekä YVA-ohjelmavaiheessa että YVA-selostusvaiheessa. Ohjelmassa selvitetään mitä alueella tullaan selvittämään. Yhteysviranomainen, eli ELY, antaa lausunnon, jossa tarkastellaan, onko alueen nykytilaa kartoitettu tarpeeksi sekä onko hanketoimija esittänyt riittäviä tutkimuksia ja vaikutusarviointeja. ELY tarkistaa, että YVA-ohjelmassa on kaikki riittävät tiedot ja ELY tarkistaa myös, onko YVA-ohjelma laadittu YVA-lain mukaisesti.

Myöhemmin YVA-selostusvaiheessa yhteysviranomainen antaa YVA-selostuksesta perustellun päätelmän.

Sekä YVA-ohjelmavaiheessa että YVA-selostusvaiheessa yhteysviranomainen pyytää ja ottaa vastaan lausuntoja ja mielipiteitä, jotka huomioidaan yhteysviranomaisen YVA-ohjelmaa koskevassa lausunnossa sekä myöhemmin perustellussa päätelmässä.

3. Hankevastaavan esittäytyminen

Seuraavaksi esittäytyi hankevastaavan, ABO Wind Oy:n, edustaja Kalle Greis. Kalle toimii projektipäällikkönä hankkeessa. Puheenvuorossaan hän kertoi ABO Wind:stä sekä sen toiminnasta. ABO Wind-konserni on perustettu vuonna 1996 ja se on yksi Euroopan kokeneimmista tuulivoimatoimijoista. ABO Wind:llä on yli 1000 työntekijää 16 maassa. ABO Wind on pystyttänyt yli 800 tuulivoimalaa.

ABO Wind Oy on ABO:n suomalainen tytäryhtiö. ABO Wind:llä on Suomessa 11 pystytettyä tuulivoimapuistoa ja kaavoituksessa 21 hanketta. Yrityksen päätavoitteena on hillitä ilmastonmuutosta ja edistää Suomen energiavaraisuutta sekä vauhdittaa vihreää siirtymää Suomessa kehittämällä tuulivoimaa Suomessa.

ABO Wind tekee tarvittavat esiselvitykset, hoitaa hankkeen suunnittelua yhdessä konsulttien kanssa ja järjestää rahoitusta sekä rakennuttamista. Kun hanke on toiminnassa, ABO Wind Oy:n palveluihin kuuluu käyttöpalveluita, joihin kuuluu muun muassa huolto. Vaikka tuulipuisto siirtyy toisen yhtiön omistukseen, ABO Wind yleensä jää paikalliseksi yhteystahoksi.

Tuulivoima on toimiessaan päästötöntä ja tuulivoimahankkeiden päästöt aiheutuvat pääasiassa rakennusvaiheessa. Nykyisin tuulivoima on edullisin sähköntuotantomuoto, ja tuulivoiman myötä teollisuus sekä yhteiskunta saavat päästötöntä sähköä.

Tuulivoiman sähköntuotanto sijoittuu Suomessa tällä hetkellä pääasiassa Länsi-Suomeen ja tilannetta olisi hyvä saada tasapainotettua rakentamalla tuulivoimaa myös muualle. Tilannetta voidaan tasapainottaa rakentamalla tuulivoimapuistoja esimerkiksi Ristijärvelle ja hanke tuo hyötyä myös Ristijärven kunnalle. Kalle kertoi, että kunnalle kertyvän

kiinteistöverotulon määrää on hyvin alustavasti arvioitu. Määrä voisi koko hankkeen elinkaaren aikana olla noin 23 miljoonaa euroa, jos nykyiset verotasot pysyvät voimassa. Tuulivoiman muita paikallisia hyötyjä ovat muun muassa työllistämisaikutukset ja vaikutukset infrarakentamiseen. Hyötyä voi koitua muun muassa teiden vahvistamisen osalta.

Isolehdon hankkeessa voimalamäärä on maksimissaan 39 voimalaa, ja 39:lle voimalalle on myös saatu puolustusvoimilta puoltava lausunto. Voimaloiden korkeus on maksimissaan 320 metriä ja yhden voimalan maankäyttö tuotantoaikana on noin 1–2 hehtaaria. Puiston käyttöaika on noin 30–35 vuotta. Tuulivoimapuiston yhden voimalan teho on 7–10 MW ja vuosituotanto per voimala on maksimissaan 20 000 MWh. 39 voimalan tuulipuiston arvioitu vuosituotanto olisi noin 780 000 MWh ja hanke kattaisi arviolta 50 000 sähkölämmitteisen omakotitalon vuosikulutuksen. Nämä ovat alustavia lukuja ja tuulivoimaloiden maksimimittoja, joita tarkennetaan vielä luontoselvitysten jälkeen.

Alustavan sähköverkkosuunnitelman mukaan alustava liittymispiste olisi kantaverkkoyhtiö Fingridin uusi Seitenoikean sähköasema. Sähköaseman etäisyys hankealueelta on noin 10 km. Sähkönsiirtoa käsitellään osana YVA-ohjelmaa ja luontoselvitykset laaditaan myös näiden osalta. Sähkönsiirtoreitit tarkentuvat hankkeen edetessä.

Seuraavaksi katsotaan mikä alueella ihmisille on arvokasta, ja mitkä aiheet ovat nousseet jo esiin. Tähän mennessä esille nousseita aiheita ovat muun muassa lähialueen asutus sekä yhteisvaikutukset muiden Kainuun alueen tuulivoimahankkeiden kanssa. Kalle korosti, että hankkeeseen liittyvä palaute on tärkeää ja toivotaan että hankealueeseen saadaan palautetta lähellä asuvilta asukkaita.

Kalle esitteli hankkeen alustavan aikataulun. Vuosien 2022–2023 aikana on tehty maanvuokrasopimuksia sekä esiselvityksiä. Vuosien 2022–2024 aikana on tehty ja tullaan tekemään luontoselvityksiä, kaavamenettelyä sekä ympäristövaikutusten arviointia. Alustavan aikataulun mukaan vuosina 2024–2026 aloitettaisiin tuulimittaukset ja vuosien 2025–2027 saataisiin rakennusluvat ja tuulipuiston rakentaminen voisi alkaa. Vuosien 2028–2030 olisi alustava arvio tuulivoimapuiston toiminnan aloittamisesta.

ABO Wind myös haluaa tukea paikallisia yhteisöjä. Kalle esitteli muutaman esimerkin. ABO on ollut tukemassa muun muassa Jukolan viestiä Mynämäellä 2022 sekä Saksassa tuettiin Energia-elämyspuistoa.

4. Hanke-esittely, YVA-ohjelma ja kaavoitus

Janna Riikonen, hankkeen projektipäällikkö WSP:ltä, esitteli YVA-ohjelmaa sekä kertoi lyhyesti WSP:n asiantuntijoista, jotka ovat osallistuneet YVA-ohjelman tekemiseen. Janna kertasi puheenvuoronsa alussa termien ja lyhenteiden merkitystä, kuten YVA, yleiskaava, osayleiskaava sekä maakuntakaava.

Janna kertoi hankealueen sijainnista tarkemmin ja näytti sijoittumista kartalla. Hankkeessa tarkastellaan eri vaihtoehtoja, joista ensimmäinen on 39 tuulivoimalaa ja toinen 32 tuulivoimalaa.

4.1. Kaavoittajan puheenvuoro

Arkkitehti Anni Reinikainen, Arkkitehtuuritoimisto B&M, toimii hankkeessa kaavoittajakonsulttina. Anni kertoi hankkeen osayleiskaavoituksesta. Hän kertoi kaavoituksen hierarkiasta ja valtakunnallisista alueiden käyttötavoitteista sekä kaavoituksen nykytilasta. Alueella ei ole yleiskaavoja vielä voimassa ja osayleiskaava on käynnistynyt.

Puheenvuorossa puhuttiin yleisesti yleiskaavamenettelystä, jossa ensimmäinen vaihe on osallistumis- ja arviointisuunnitelma OAS, joka on nyt nähtävillä. Tuulivoimaosayleiskaava menettelyn aikana järjestetään kolme yleisötilaisuutta, josta ensimmäinen on tämä tilaisuus 21.2.2024. Yleisötilaisuuden jälkeen laaditaan kaavaluonnos, jonka jälkeen pidetään seuraava yleisötilaisuus ja kaavaluonnokseen kerätään mielipiteitä. Tämän jälkeen laaditaan kaavaehdotus, jonka jälkeen pidetään kaavaan liittyvä viimeinen yleisötilaisuus. Myös kaavaehdotukseen voi jättää palautetta. Näiden vaiheiden jälkeen kaava voidaan hyväksyä ja tässä tapauksessa Ristijärven kunnanvaltuuston tulee hyväksyä kaava. Lainvoimaisen osayleiskaavan perusteella myönnetään rakennusluvut tuulivoimaloille (MRL 77 a)

OAS on nähtävillä Ristijärven kunnan verkkosivuilla, asuminen ja ympäristö -otsikon alla ja vireillä olevissa kaavoissa. OAS:iin liittyviä kirjallisia mielipiteitä voi jättää 10.3.2024 asti.

Kaavaa laaditaan tuulivoima-alueelle, eli kaavaan eivät sisälly voimajohtoalueet, mutta niiden vaikutukset alueella arvioidaan. Kaavan vaikutusarvioinnissa hyödynnetään YVA-menettelyn tuloksia. Tilaisuudessa käytiin läpi myös osallistumis- ja arviointisuunnitelma OAS:in alustavaa kaava-alueen rajausta.

4.2. Hanke-esittely, WSP

Janna jatkoi tuulivoimahankkeen teknisistä tiedoista. Voimalan korkeus on 320 metriä, ja tällä tarkoitetaan pyyhkäisykorkeutta. Tornin korkeus (napakorkeus) on 205 m.

Puheenvuorossa käsiteltiin myös johtoaukeaa ja siinä määritellyjä suojaetäisyyksiä.

Janna kertoi tuulipuistoalueesta ja näytti Ristijärven Isolehdon tuulipuistoalueen karttaa sekä alustavia voimalapaikkoja. Korostettiin, että kyseessä on alustavat paikat, jotka tulevat tarkentumaan. Selvitysten myötä haetaan mahdollisimman vähäisiä ympäristövaikutuksia aiheuttavat paikat.

YVA-ohjelman aikataulun osalta mainittiin, että YVA-selostuksen valmistuminen voi mennä keväälle 2025. YVA-menettelyssä arvioidaan hankkeen vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön ja rakennettuun ympäristöön, maaperään, kasvillisuuteen, pinta- ja pohjavesiin, luonnonvaroihin, liikenteeseen, meluun ja sosiaalisiin vaikutuksiin sekä yhteisvaikutukset alueen muiden hankkeiden kanssa.

Kulttuuriympäristön osalta Janna kertoi hankealueen muinaismuistoista. Maisemavaikutusten arviointi tehdään YVA-menettelyssä maisema-asiantuntijan toimesta. Sosiaalisten, eli ihmisiin kohdistuvien vaikutusten osalta mainittiin, että tullaan tekemään asukaskysely ja metsästysseuroille tullaan pitämään erillinen haastattelu. Alueelle tullaan tekemään myös melumallinnuksia.

Alueesta suurin osa on tällä hetkellä talousmetsää ja alueelle tehdään luontoselvityksiä ensi kesänä. Hankealueella ei ole arvokkaiksi todettuja lintualueita. Alueen linnustoselvitykset on osittain tehty ja esimerkiksi muuttolintuselvitykset alueelle on tehty. Ensi keväänä/kesänä tehdään lisää selvityksiä, ja selvityksiä tehdään muun muassa

pöllöjen sekä pesimälinnustojen osalta. Selvitysten tekeminen on nykytilan tarkastamista ja vaikutusten arviointi voidaan tehdä näiden perusteella.

Hankealueella on tehty ja tullaan tekemään luontodirektiivilajeihin liittyviä luontoselvityksiä. Alueella on tehty viitasammakkoselvitys, jota täydennetään keväällä 2024. Alueella on tehty myös maastotutkimus lepakoista kesällä 2022 ja samana kesänä tehtiin maastotutkimus liito-oravista. Liito-oravien osalta maastotutkimuksia laajennetaan tuulivoima-alueen uusille osioille vuonna 2024. Myös saukkoihin liittyviä luontoselvityksiä tehdään vuonna 2024 sekä tuulivoimahankkeen vaikutukset metsäpeuraan tullaan arvioimaan. Suurpedot -karttapalvelun perusteella hankealueella ei ole susireviiriä, mutta Ristijärven ympäryskunnissa on tehty havaintoja susista.

YVA:ssa tarkastellaan myös liikennevaikutuksia. Hankealueen länsipuolella kulkee Puolangantie (seututie 888) ja itäpuolella Hyrynsalmentie (yhdystie 8890). YVA:ssa arvioidaan muun muassa hankkeen vaikutuksia maantieliikenteeseen, lentoliikenteeseen, puolustusvoimien toimintaan ja viestintäyhteyksiin.

Melu- ja välkeselvitykset selvitetään mallintamalla. Mallinnus on laskennallinen malli, jonka mukaan tietokoneohjelmalla lasketaan laskennalliset melualueet. Malleissa sovelletaan varovaisuusperiaatetta, eli esimerkiksi oletetaan, että alueella on joka suunnassa myötätuuli. Infraääntä tarkastellaan meluvaikutusten yhteydessä myös.

Janna kertoi, että hankkeen vaikutukset ilmastoon on sen positiivinen puoli, niin kuin Kalle mainitsi aiemmin. Vaikutuksissa ilmanlaatuun ja ilmastoon tarkastellaan muun muassa hiilijalanjälkilaskelmilla, joissa otetaan huomioon hankkeen aiheuttama hiilijalanjälki ja -kädenjälki. Laskelmissa huomioidaan hankkeen positiiviset vaikutukset sekä hankkeen rakentamisesta aiheutuvat hiilipäästöt. Myös rakentamisen aiheuttama puuston poisto huomioidaan, eli hankkeesta aiheutuvat muutokset hiilinieluun, puuston hiilivarastoon ja hiilensitomispotentiaaliin.

YVA:sta voi seuraavaksi jättää mielipiteitä ja lausuntoja ELY-keskukseen ja nämä tulisi jättää 18.3.2024 mennessä.

Seuraavaksi tehdään myös erilaisia selvityksiä. Luonto- ja maisemaselvityksiä tehdään maastossa kesän ja syksyn aikana. Vaikutusten arviointia tehdään YVA-ohjelman ja ELY:n lausunnon mukaisesti sekä vaikutusten arvioinnissa huomioidaan kaikki annetut mielipiteet ja lausunnot.

Tämän jälkeen lähetetään asukaskysely lähiasukkaille ja hankkeen suunnittelu etenee. Tulokset kootaan YVA-selostukseen ja YVA-selostus asetetaan nähtäville sekä yleisötilaisuus pidetään noin alkuvuodesta 2025. Tämän jälkeen ELY antaa perustellun päätelmän ja YVA valmistuu 2025. Hankkeen suunnittelu ja toteutus jatkuu YVA:n valmistumisen jälkeen.

Mielipiteet saavat olla vapaamuotoisia, mutta niissä kannattaa mainita, että mielipide koskee Isolehdon hanketta. ELY on toivonut, että käytetään viitettä KAIELY/871/2023 kun lähetetään sähköpostia aiheeseen liittyen.

Jenni lisäsi mielipiteiden osalta, että niistä tullaan poistamaan henkilötietoja ja kiinteistönumeroita ja että näitä tietoja ei tulla laittamaan julkisiin tietoihin.

5. Keskusteluosuus (ei nauhoitettu)

Tallennus päätettiin ja aloitettiin keskusteluosio klo 18:32.

21.2.2024

Julkinen

Yleisön ensimmäinen kysymys käsitteli tuulivoimapuiston omistusta ja siirtykö omistus ulkomaille. Yleisöstä kommentoitiin, että ABO on hankkeessa mukana, kunnes omistus siirtyy tytäryhtiölle. Kysyttiin myös, onko Hyrynsalmella oleva Illevaaran hanke myyty saksalaisille?

- Kalle kertoi että myös Isolehdon tuulipuisto on tarkoitus myydä eteenpäin eurooppalaisille sijoittajille. ABO Wind hoitaa kuitenkin hankkeiden kunnossapitoa ja jää hankkeiden huoltajaksi. Maanvuokrasopimukset siirtyvät uusille omistajille sellaisenaan. Sopimusten kohdissa mainitaan, että sopimukset voivat siirtyä uudelle omistajalle. Sopimuksissa on myös kohta, jossa sovitaan erikseen velvoitteista.

Yleisöstä myös kysyttiin, kuinka kasvoton uusi omistaja on Ristijärvellä?

- Kalle vastasi, että jos maanomistajille tulee kysymyksiä, he voivat aina olla yhteydessä ABO Wind Serviceen ja näin ollen uusi omistaja ei ole kasvoton.

Yleisön seuraavan kysymys koski maanvuokrasopimuksia ja onko ne tehty ja päätetty jo?

- Kalle vastasi, että maanomistajiin ollaan aina ensin yhteydessä ja sen jälkeen kuntaan. Näin toimitaan aina, kun kaavoitusaloite jätetään. Nyt on ollut onnellinen tilanne, sillä maanomistajat ovat lähteneet hyvin hankkeeseen mukaan. Suuri osa alueista (noin 85 prosenttia) on jo vuokrattu, mutta sopimuksia voidaan tehdä vielä lisää.

Kysyttiin miten voimalat sijoittuvat asutukseen nähden, mikä on tuulivoimaloiden etäisyys lähimpään asutukseen sekä miten metsän hakkaaminen vaikuttaa meluihin, ja onko tämä huomioitu melumallinnuksissa.

- Kalle kommentoi, että alustava melumallinnus on tehty ja voimaloiden etäisyydet suunniteltu 40 desibelin mukaan. Tämä on alustava mallinnus, jota tullaan vielä tarkentamaan.
- Janna kertoi, että malleissa puustolle ei huomioida laskennallista vaimennusta ja mallinnukset tehdään ns. pahimman version mukaisesti. Laskennassa puustolle otetaan huomioon epävarmuuskertoimet, koska voimalapaikkoja ei tiedetä vielä.
- Asutuksen osalta Janna vastasi, että tällä hetkellä lähin etäisyys voimalan ja asuinkiinteistön välillä on 1,2 km, mutta tätä tarkennetaan selvitysten mukaan. Voimalapaikat tulevat vielä tarkentumaan.

Yleisön seuraava kysymys liittyi Suomen energiaomavaraisuuteen. Kun Illevaaran puiston tuotanto on myyty amerikkalaiselle teknologiayritykselle, niin miten tämä käytännössä lisää Suomen energiaomavaraisuutta?

- ABO:lta vastattiin tähän, että PPA-sopimus tehdään fyysisenä sähkönsiirtosopimuksena sekä johdannaissopimuksena. Ulkomaisen toimijan tapauksessakin sähkö myydään pörssiin Suomeen ja on siis konkreettisesti käytettävissä Suomen sähköverkossa.

Yleisön kysymys käsitteli maakaapeleita, ja kysyttiin miksi sähkölinjat eivät tule maakaapeleilla, jotka ovat ympäristöystävällisiä verrattuna sähkölinjakäytäviin.

- Emma ABO Wind:ltä vastasi, että mikäli alueelle rakennetaan maksimivaihtoehtoinen tuulivoimala, eli 39 turbiinia, jossa sähkönsiirtäminen vaatii 400 kV johdon, johdon rakentaminen maakaapelina on kallista ja vaikeaa.

Helsingissä on vasta rakennettu ensimmäinen vastaava johto, jonka pituus on muutaman kilometrin. Mikäli hanke pienenee, voidaan tarkastella riittääkö pienempi voimajohto.

Yleisön kysymyksessä pyydettiin tarkennusta etäisyyteen ja onko etäisyys 1,2 km lähimpään asutukseen hankealueen rajasta vai voimalasta?

- Kalle vastasi, että tällä hetkellä on mitattu, että etäisyys voimaloista olisi 1,2 km. Varsinaista etäisyysvaatimusta ei laissa ole, mutta vaikutusten arviointi sekä melumallinnukset tiedot vaikuttavat etäisyyksiin. Tämä on alustava voimalasijoittelu, jota tullaan tarkentamaan. Myllyjä sijoitetaan kaava-alueen keskelle, ja niitä ei laiteta ihan hankealueen reunalle. Selvitysten perusteella tarkastellaan, että voidaanko alustavaa vaihtoehtoa lähteä toteuttamaan.

Kysymyksessä käsiteltiin kaapeleita ja niiden materiaaleja. Yleisöstä esitettiin kysymys mitä kaapeleita alueelle laitetaan, mitä materiaaleja nämä ovat ja millaiset päällysteet niissä on? Yleisöstä kommentoitiin myös, että kaapeleilla on pitkä elinkaari, ja kysyttiin että mitä kaapeleille tapahtuu, jos näitä ei kaiveta ylös ja voiko maanomistaja itse kaivaa kaapelit ja myydä ne eteenpäin?

- Jenni ELY:ltä vastasi tähän, että hankkeen koko elinkaaren vaikutukset tulee arvioida, mukaan lukien purku, purkuvirta sekä mitkä ovat kierrätysvaikutukset. Hankkeen vaikutukset tulee siis arvioida rakentamisesta purkuun. Silloin kun hanke puretaan, tullaan noudattamaan sen hetkistä lainsäädäntöä, mutta emme voi vielä tarkasti tietää, millainen lainsäädäntö silloin on.
- Kalle kommentoi, että maakaapelit ovat tuulivoimapuiston omaisuutta, myös silloin kun tuulivoima tulee elinkaarensa loppuun. Alueelle jää tämän jälkeen toimiva sähköinfra, joten voidaan esimerkiksi rakentaa repowering-tuulivoimapuisto, eli tuodaan alueelle uudet tuulivoimalat elinkaaren päättymisen jälkeen. Maanvuokrasopimuksissa on myös mainittu, että perustukset ja muut poistetaan, jos viranomainen niin vaatii. Sama velvoite siirtyy myös uudelle omistajalle.

Aiemman kysymyksen yhteydessä kysyttiin myös, että miten tiedetään, onko ABO maksanut vakuuksia?

- Vakuuksiin liittyen Kalle kommentoi, että purkuvakuus menee tilille, johon omistaja tai tuulitoimija ei voi koskea ja vakuutus on maksettu täysimääräisenä tuulipuiston elinkaaren puolesta välissä.
- Minna ABO:lta kommentoi, että purkuvakuutuksista on sovittu maanvuokrasopimuksista, ja jos näitä ei noudeta niin se on Suomen lain mukaan rikos. Kalle täydensi tähän, että voidaan myös toimittaa kuitti, että raha menee purkutilille.

Yleisön kysymys käsitteli naapureille tulevia haittoja, ja yleisöstä kysyttiin, kuinka maanvuokrasopimuksissa huomioidaan naapureille tulevat haitat?

- Kalle vastasi, että maanvuokrasopimuksia tehdään alustavalla kaavoitusalueella ja maanvuokrasopimukset koskevat tätä aluetta. Emma lisäsi, että myös sähkönsiirtoreiteiltä maksetaan maanomistajille korvausta. Lunastuslain mukaisesti mml ohjaa prosessia. Yhtiöllä on myös mahdollisuus tarjota suurempaa korvausta maanomistajille.

Yleisöstä kommentoitiin, että Kainuun maakuntakaava ohjaa yleiskaavaa. Miten huomioidaan, että kaavoitettava alue ei vastaa tv-32 aluetta?

- Anni vastasi, että maakuntakaava ohjaa yleiskaavoitusta ja laki määrää viranomaisten kanssa tehdyn neuvottelun. Neuvottelu on tulossa ensimmäisen kerran ennen kuin kaavaluonnosta ollaan tekemässä. Asiaa tarkastellaan silloin.

Seuraavassa yleisön kysymyksessä kysyttiin, tarvitaanko vielä toinen 400 kV linja, kun Fingrid on nyt aikeissa toteuttaa oman 400 kV hankkeensa?

- Emma vastasi, että jos tämän koko luokan hanke tulee toteutumaan, niin tarvitaan vielä toinen linja. Jenni lisäsi, että linjojen yhteisvaikutuksia tullaan myös arvioimaan.

Kysyttiin, onko mahdollista, että tuulipuistosta tehdäänkin laajempi kuin tänään on esitelty? Onko mahdollista, että tuulipuisto laajenee tulevaisuudessa? Mitä laajeneminen vaatisi?

- Kalle vastasi, että nyt ollaan lähdetty liikkeelle maksimilla. Hanke voisi myös laajentua mutta se ei ole ABO:n tavoitteena, joten hanke ei enää tästä tulee laajenemaan, vaan vaikutukset tullaan selvittämään tältä alueelta. ABO ei siis näe mahdollisuutta laajentaa hanketta.

Kysyttiin miten voimaloiden aiheuttamat mahdolliset tulipalot, kaatumiset, osien tippumiset yms. korjataan, jos tuulivoimalan omistajat eivät pysty niitä korvaamaan?

- Kalle vastasi, että voimaloilla on vakuutukset ja vakuutukset korvaavat nämä.

Kunnalle esitettiin kysymys siirtolinjoihin liittyen, sekä korvauksista mitä kunta siihen voisi asettaa?

- Kunnalta vastattiin, että he eivät ota kantaa korvauksiin.
- Emma lisäsi tähän, että ABO:n käytäntönä on tarjota voimajohtojen osalta maanomistajille suurempi korvaus, kuin lain mukainen lunastuskorvaus on.

Yleisöstä kommentoitiin, että sopimuksissa on periaatteellinen virhe, sillä kertakorvaus maksetaan pääomamenetyksestä, mutta ei tuotosta.

- Kalle vastasi, että puuston osalta voidaan laskea tuottoarvon menetys ja maantuotosta voidaan myös laskea tuottoarvon menetys.

Yleisön seuraava kysymys käsitteli malminetsintää ja yleisöstä kysyttiin miten hanke vaikuttaa malminetsintä hakemuksiin, jos näitä kohdistuu alueelle?

- Janna vastasi, että alueelle kohdistuu tällä hetkellä malminetsintä lupahakemus, mutta malminetsintä lupa on muulle maankäytölle toissijainen. Vaikka malminetsintä lupa myönnettäisiin, niin malmin etsinnästä sovitaan tuulivoimayhtiön kanssa. Malminetsintä alueen maanomistajakorvaukset maksetaan lähtökohtaisesti maanomistajalle, ellei muuta ole sovittu. Malminetsintä toimii tuulivoiman ehdoilla eikä se siis voi häiritä tai hidastaa tuulivoimahanketta.

Kysyttiin montako hehtaaria metsää tulee jäämään sähkölinjojen ja tiestön alle?

- Janna ja Kalle vastasivat, että tätä ei ole vielä laskettu tarkemmin, mutta tämä voidaan kyllä laskea ja nämä tiedot toimitetaan YVA-selostus vaiheessa.

Yleisöstä kysyttiin, että huomioidaanko CO₂-päästöissä myös tuulivoimalan toiminnan lopetuksen aiheuttavat päästöt? Samassa yhteydessä myös kommentoitiin, että kierrätystä näille käytännössä ei kysyjän mukaan ole.

- Janna vastasi, että ilmastovaikutuksia arvioidaan laskemalla valmistamisen hiilijalanjälki, mutta laskelmassa ei huomioida kierrätystä. Iso osa kuitenkin tuulivoimalan materiaaleista on metallia ja mikäli nämä kierrätettäisiin, niin tämä pienentäisi hankkeen hiilijalanjälkeä. Siipien kierrätys tällä hetkellä on haastavaa, mutta ei voida tiedä miten nämä kierrätetään 30 vuoden päästä. Hankkeen materiaalit kyllä kierretään, mutta kierrätyksen vaikutuksia ei oteta laskelmissa huomioon, jotta laskelmat näyttäisivät varovaisuusperiaatteen mukaisesti ”pahimman mahdollisen” tilanteen.

Seuraavaksi kysyttiin, mitä tehdään asuinrakennuksille, jotka jäävät hankealueelle?

- Kalle vastasi tähän, että vakituisiin ja lomakäytössä oleviin rakennuksiin melun ohjearvot tulee täyttyä, mutta muiden osalta ei ole määräyksiä.

Kysyttiin mitä kemikaaleja voimaloissa käytetään?

- ABO:lta vastattiin, että tähän voidaan palata myöhemmin tarkemmin.

Seuraava yleisön kysyttiin mitä haittoja on melun ja välkkeen lisäksi?

- Kalle vastasi, että haitta on subjektiivinen käsitys ja selvityksissä haittojen vaikutuksia on tarkasteltu luontoarvoihin, näkymiin ja ihmisiin liittyen.
- Jenni kommentoi, että vaikutuksia tulee olemaan myös maankäyttöön, kunnan talouteen ja elinkeinoihin. Kaikki keskeiset ja oleelliset haitat arvioidaan.

Yleisöstä kysyttiin tarkennusta 2 hehtaarin (per voimala) kokoiselle alueelle, josta puusto poistetaan, mistä aiemmin puhuttiin.

- Kalle kommentoi, että alue kattaa sekä pystytysalueen että voimalan.

Kysyttiin, miten hanke vaikuttaa lähistön tai tuulivoima alueen sisäpuolella jääneiden kiinteistöjen arvoon sekä kunnan muutto liikkeeseen?

- Kalle sanoi, että tähän ei valitettavasti ole selkeää vastausta. Kiinteistöjen arvoon vaikuttaa moni asia ja tuulivoimahanke voi myös vaikuttaa näihin. Ruotsissa on tehty asiasta tutkimusta.
- Jenni kommentoi, että kiinteistöjen arvojen muutoksen arviointiin ei YVA-menettelyssä vaadita tietoa prosentuaalisesta tai euromääräisestä muutoksesta, mutta vaikutukset on hyvä arvioida sanallisesti YVA-menettelyssä.

Yleisöstä kommentointiin yleisesti tuulivoimaloihin liittyen (siis ei nimenomaisesti Isolehdon hanketta koskien) lähiasukkaan kokemuksesta tuulivoimaloista. Näkyvät myllyt häiritsevät asuinympäristössä, ja etenkin on inhottavaa tuijottaa punaisia valoja pyörivissä myllyissä. Kommentoijan mukaan tuulivoimalat tekevät järkyttävää tuhoa luontoon ja luonto pirstoutuu. Myös sähkönsiirtämisestä tulee hävikkiä. Muuten tuulivoimahankkeet ovat hyvä asia, mutta nämä ovat huonot puolet.

Yleisöstä kysyttiin, että mitä vaikutuksia hankkeella on viestintäyhteyksiin?

- Kalle vastasi, että viestintäyhteydet otetaan huomioon ja DNA:ta on informoitu hankkeesta. Hankkeen aikana tarkastetaan, tuleeko hankkeesta vaikutuksia viestintäyhteyksiin ja mikäli tulee, niin nämä korjataan.

Puheenjohtaja Jenni päätti kokouksen näiden kysymysten jälkeen.

Muistion vakuudeksi,

Helsingissä 18. maaliskuuta 2024

WSP Finland Oy

Rosa Manninen

Jakelu

ABO Wind Oy
Pohjois-Pohjanmaan ELY